Eiropas Parlaments
2019-2024

Zivsaimniecības komiteja

2022/2148(INI)

5.4.2023

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Ķīnas zvejniecības darbību radītajām sekām ES zvejniecībai un turpmāko rīcību
(2022/2148(INI))

Zivsaimniecības komiteja

Referents: *Pierre Karleskind*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

PASKAIDROJUMS 8

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Ķīnas zvejniecības darbību radītajām sekām ES zvejniecībai un turpmāko rīcību (2022/2148(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK[1],

– ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, nereģistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999[2],

– ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/1998 (2020. gada 7. decembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem[3],

– ņemot vērā priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu produktu aizliegšanu Savienības tirgū, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu [COM(2022)0453], kā arī Parlamenta ziņojuma projektu par šo priekšlikumu,

– ņemot vērā priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 [COM(2022)0071], kā arī Parlamenta ziņojuma projektu par šo priekšlikumu,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu par stratēģiju "No lauka līdz galdam" [COM(2019)0381] un Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par šo stratēģiju[4],

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam" [COM(2020)0380] un Eiropas Parlamenta 2021. gada 9. jūnija rezolūciju par šo stratēģiju[5],

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada 10. decembra Jūras tiesību konvenciju,

– ņemot vērā 1974. gada 1. novembra Starptautisko konvenciju par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (*SOLAS* konvencija),

[1] OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.
[2] OV L 286, 29.10.2008., 1. lpp.
[3] OV L 410 I, 7.12.2020., 1. lpp.
[4] OV C 184, 5.5.2022., 2. lpp.
[5] OV C 67, 8.2.2022., 25. lpp.

– ņemot vērā 1948. gada 6. marta Konvenciju par Starptautisko Jūrniecības organizāciju (SJO),

– ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas 2007. gada 14. jūnija Konvenciju Nr. 188 par darbu zvejniecībā,

– ņemot vērā 1993. gada 2. aprīļa Torremolinosas protokolu un 2012. gada Keiptaunas nolīgumu,

– ņemot vērā Tāljūras flotes konsultatīvās padomes (*LDAC*) un Tirgu konsultatīvās padomes (*MAC*) 2022. gada 13. decembra atzinumu (R-06–22/WG4-WG5),

– ņemot vērā PECH komitejas pasūtīto 2022. gada decembra pētījumu "Role and impact of China on world fisheries and aquaculture" (Ķīnas loma un ietekme pasaules zvejniecībā un akvakultūrā),

– ņemot vērā Nolīgumu par ostas valsts pasākumiem, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, nereģistrētu un neregulētu zveju, ko 2009. gada 22. novembrī apstiprināja ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) konference,

– ņemot vērā 2023. gada 4. marta nolīgumu par jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas,

– ņemot vērā 2018. gada 16. jūlija Eiropas Savienības un Ķīnas Tautas Republikas zilo partnerību okeānu jautājumos,

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 12. marta kopīgo paziņojumu Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei "ES un Ķīna — stratēģiska perspektīva" [JOIN(2019)0005],

– ņemot vērā 2022. gada 5. jūlija rezolūciju par Eiropas stratēģiju Indijas un Klusā okeāna reģionam tirdzniecības un investīciju jomā[6],

– ņemot vērā Ķīnas 2017. gada 13. piecgades plānu dziļjūras zvejas attīstībai,

– ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

– ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu (A9-0000/2023),

A. tā kā Regulas (ES) Nr. 1380/2013 28. pantā ir norādīts, ka Eiropas Savienība ārējās attiecības zivsaimniecības jomā īsteno ar mērķi nodrošināt jūras bioloģisko resursu un jūras vides ilgtspējīgu izmantošanu, pārvaldību un saglabāšanu;

B. tā kā Regulas (EK) Nr. 1005/2008 12. pantā noteikts, ka ir aizliegts importēt zvejas produktus, kas iegūti nelegālā, nereģistrētā un neregulētā zvejā (turpmāk "NNN zveja");

C. tā kā patlaban četrām trešām valstīm ir piešķirta sarkanā kartīte un astoņām trešām valstīm — dzeltenā kartīte;

[6] OV C 47, 7.2.2023., 15. lpp.

D. tā kā Ķīnai ir pasaulē lielākā dziļjūras zvejas flote un Ķīna ir pasaules lielākā zivju miltu importētāja[7];

E. tā kā ES atbalsta ilgtspējīgas zivsaimniecības attīstību un pārvaldību, cita starpā ar pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot uzraudzības, kontroles un pārraudzības spējas cīņā pret NNN zveju;

F. tā kā Ķīnas Tautas Republika ir parakstījusi Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) 2022. gada jūnija Nolīgumu par zivsaimniecības subsīdijām;

G. tā kā Ķīnas Tautas Republika 2022. gada jūnijā ratificēja Nolīgumu attiecībā uz neregulētas zvejniecības novēršanu atklātās jūras teritorijās Ziemeļu Ledus okeāna centrālajā daļā;

H. tā kā ES un Ķīnas Tautas Republika 2018. gadā parakstīja divpusēju nolīgumu, kas pazīstams kā "zilā partnerība", kuras mērķis ir uzlabot sadarbību globālās okeānu pārvaldības jomā un kuras pastāvīgā darba grupa tiekas vienu vai divas reizes gadā;

I. tā kā ASV Valsts kases Ārvalstu aktīvu kontroles birojs saskaņā ar Magņitska aktu ir noteicis sankcijas pret vairākiem Ķīnas zvejas uzņēmumiem saistībā ar aizdomām par piespiedu darbu;

J. tā kā Ķīnas kopējā jūras nozveja šobrīd ir 14–16 miljoni tonnu, no kurām 3 līdz 4 miljoni tonnu tiek iegūti tāljūras zvejā, tai skaitā liela daļa pie Rietumāfrikas krastiem esošajos ūdeņos un liela daļa — rietumos no Dienvidamerikas (Ekvadoras un Peru)[8];

K. tā kā 39 % tunzivju fileju, kas 2017. gadā tika ievestas ES saskaņā ar 0 % autonomo tarifa kvotu režīmu, izcelsme bija Ķīnā[9];

L. tā kā Ķīna 2020. gadā pieņēma stingrāku regulējumu par tāljūras zvejas pārvaldību; tā kā 2017. gadā tā apņēmās ierobežot savas dziļjūras flotes apmēru līdz 3000 kuģiem 2020. gadā,

Maksimālas pārredzamības nodrošināšana

1. pauž nožēlu par pārredzamības trūkumu attiecībā uz kuģu skaitu Ķīnas dziļjūras flotē; norāda, ka visā Ķīnas flotē ir gandrīz 27 000 kuģu; pauž nožēlu par to, ka Ķīnas pieņemtais kontroles regulējums attiecas tikai uz tās dziļjūras floti, kas ir niecīga daļa no visas valsts flotes;

2. mudina Komisiju pieprasīt, lai visiem zvejas kuģiem būtu SJO identifikācijas numurs, un aizliegt izmantot izdevīguma karogus; prasa nodrošināt publisku piekļuvi informācijai par visu karogu zvejas kuģu faktiskajiem īpašniekiem;

---

[7] *Pauly, D. et al*., pētījums PECH komitejai "Role and impact of China on world fisheries and aquaculture" (Ķīnas loma un ietekme pasaules zvejniecībā un akvakultūrā), Eiropas Parlaments, Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments, Brisele, 2022, 14. un 28. lpp.
[8] Turpat, 14. lpp.
[9] Tāljūras flotes konsultatīvās padomes atzinums (R-10-20/WG1), 2020. gada jūlijs.

3. aicina Komisiju pieprasīt no Ķīnas iestādēm lielāku pārredzamību attiecībā uz Ķīnas dziļjūras flotes zvejas darbībām un zvejniecības nolīgumiem;

4. norāda, ka pieaug starp Ķīnas Tautas Republiku un trešām valstīm noslēgtu zivsaimniecības nolīgumu skaits; pauž nožēlu par pārredzamības trūkumu attiecībā uz šiem nolīgumiem, licencēm un atļaujām;

5. prasa, lai Ķīna ratificētu un īstenotu *FAO* Nolīgumu par ostas valsts pasākumiem; aicina piekrastes valstis publiskot informāciju par dziļjūras zvejas kuģu izdarītiem pārkāpumiem un par piemērotajām sankcijām;

Eiropas Savienības aizsardzība pret negodīgu komercpraksi

6. aicina dalībvalstis stingri īstenot ES tiesību aktus attiecībā uz nozvejas izsekojamības un reģistrēšanas sistēmu; vēlas uzzināt, cik daudz ir tādu produktu, ko nozvejo Ķīnas kuģi un kas pēc tam nonāk ES tirgū;

7. mudina Ķīnu un valstis, ar kurām tā ir parakstījusi zivsaimniecības nolīgumus, stiprināt savas spējas kontrolēt, atklāt, novērst NNN zvejas incidentus un reaģēt uz tiem; ierosina Komisijai sniegt tehnisko atbalstu šajā nolūkā;

8. mudina ES jūras produktu ražotājus dažādot savus partnerus primārās pārstrādes jomā;

9. uzsver, ka Ķīna ir ievērojami palielinājusi eksportu uz ES, izmantojot autonomās tarifu kvotas; uzskata, ka tas rada tirgus izkropļojumus, piemēram, apjomīgu importu janvārī, kas neatbilst konkrētam pieprasījumam; konstatē, ka šā importa apjoms ir pakāpeniski palielinājies no 25 000 tonnu 2017. gadā līdz 50 000 tonnu 2020. gadā;

10. atzīmē, ka Ķīna subsidē savas flotes, kas darbojas ekskluzīvajās ekonomikas zonās un atklātā jūrā; uzsver — tā kā nesen (2022. gada jūnijā) ticis parakstīts PTO Nolīgums par zivsaimniecības subsīdijām, izmaksātajām summām būtu jāmazinās;

Zvejas resursu, cilvēktiesību un uztursuverenitātes aizsardzība

11. norāda, ka Ķīnas zvejas flotes darbību intensitāte draud noplicināt krājumus; uzskata, ka būtu jānovērtē mērķsugu krājumu stāvoklis, lai noteiktu izmantošanas līmeni;

12. mudina īstenot pārvaldības plānus valstīs, ar kurām ES ir noslēgusi ilgtspējīgas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumus (IZPN); norāda, ka ar Mauritāniju noslēgtais IZPN, kurš ietver pelaģisko sugu pārvaldības plānu, ir ļāvis samazināt zvejas noslodzi, ko rada visi attiecīgos krājumus zvejojošie kuģi;

13. aicina Komisiju izstrādāt stratēģiju nolūkā risināt to, ka Ķīna importē aizvien vairāk zivju miltu no pārējās pasaules; uzsver, ka šis imports var apdraudēt nodrošinātību ar pārtiku Āfrikā;

14. aicina Komisiju piemērot Regulu (ES) 2020/1998, lai vērstos pret Ķīnas uzņēmumiem, kuriem ASV Valsts kase jau ir noteikusi sankcijas, un vajadzības gadījumā šo pasākumu attiecināt arī uz citiem uzņēmumiem, kas apsūdzēti cilvēktiesību pārkāpumos;

Ķīnas un ES dialoga nepārtrauktības nodrošināšana

15. uzsver sadarbību ar Ķīnu, kas tiek veikta pasaules līmenī — *FAO*, reģionālajās zvejniecības pārvaldības organizācijās un PTO —, lai izstrādātu pasaules mēroga politiku un noteikumus cīņai pret NNN zveju;

16. aicina ES un Ķīnu cieši sadarboties jūras bioloģisko resursu ilgtspējīgas izmantošanas un okeānu pārvaldības (jo īpaši zvejas) jomā, kā arī NNN zvejas apkarošanā;

17. norāda uz neatbilstību starp cilvēkresursiem un finanšu resursiem, kas piešķirti DG MARE Ķīnas jautājuma risināšanai, un faktiskajām vajadzībām; aicina tos līdzsvarot, lai nodrošinātu dialoga turpināšanos;

°

° °

18. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Referents vēlas uzsvērt četrus galvenos virzienus stratēģiskai darbībai nolūkā risināt Ķīnas zvejas darbību ietekmi.

Pirmais no tiem ir šo darbību pārredzamība. Lai likumdevējs varētu efektīvi un pienācīgi reaģēt, ir vajadzīgs vairāk informācijas par Ķīnas flotu zvejas piepūli un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tā tiek īstenota. Atkarībā no aplēsēm Ķīnas dziļjūras zvejas kuģu skaits ir no 900 līdz 2900. Šobrīd mums nav pietiekamas informācijas par Ķīnas kuģu gūto nozveju, subsīdijām, ko tie saņem, kā arī par to nolīgumu saturu, kurus Ķīna ir noslēgusi ar trešām valstīm. Datu trūkums ir būtisks šķērslis labai zvejas resursu pārvaldībai un neļauj garantēt zveju, kas ir reglamentēta un ilgtspējīga un ko veic, ievērojot cilvēktiesības. Tāpēc referents uzskata, ka prioritāte piešķirama šādas informācijas iegūšanai un Ķīnas mudināšanai uz lielāku pārredzamību.

Otrais darbības virziens ir Eiropas zvejniecības nozares aizsargāšana pret negodīgu komercpraksi. Zvejas resursu ilgtspējīga pārvaldība ir iespējama tikai tad, ja tiek ievērots stingrs un vērienīgs regulējums — tāds kā kopējās zivsaimniecības politikas noteikumi. Taču mūsu zvejniekiem izvirzītajām prasībām ir jēga tikai tad, ja tās attiecas arī uz produktiem, kurus importē ES. Tādējādi Ķīna, ņemot vērā tās aizvien lielāko nozīmi Eiropas tirgū un tās zvejniecības pārredzamības trūkumu, ir sevišķs apdraudējums ES zivsaimniecības nozares dzīvotspējai. Referents tāpēc ierosina stiprināt mūsu importēto produktu izsekojamību, lai nodrošinātu, ka tie atbilst ES sociālajiem un vides standartiem, un jo īpaši to, ka tie nav iegūti NNN zvejā. Referents arī aicina nodrošināt godīgāku konkurenci, efektīvi īstenojot PTO 2022. gada jūnijā panākto vienošanos attiecībā uz kaitīgām zivsaimniecības subsīdijām.

Trešais referenta ierosinātais darbības virziens ir saistīts ar nepieciešamību pasaules līmenī aizsargāt zvejas resursus, kā arī cilvēktiesības un uztursuverenitāti. Lai sasniegtu ES nospraustos mērķus attiecībā uz vides aizsardzību un cilvēktiesību ievērošanu, tie ir jāatspoguļo arī starptautiskā līmenī. To, starp citu, ir gribēts panākt arī ar Kopējās zivsaimniecības politikas regulas 28. pantu un pašreizējo darbu attiecībā uz tādu produktu aizliegumu, kuru izgatavošanā izmantots piespiedu darbs, kā arī uzņēmumu pienākumu ievērot pienācīgu rūpību, uz ko referents atsaucies savā priekšlikumā. Ķīna, ņemot vērā tās intensīvās zvejas darbības un pārredzamības trūkumu, rada būtisku spiedienu uz pasaules zvejas resursiem. Dažreiz tas notiek uz cilvēktiesību rēķina, un ir izteikts daudz apgalvojumu par piespiedu darbu. Visbeidzot, šis spiediens uz krājumiem apdraud arī nodrošinātību ar pārtiku, jo īpaši Rietumāfrikā, kur resursi, kas būtiski nepieciešami vietējo iedzīvotāju uzturam, tiek izmantoti zivju miltu ražošanai. Šis ziņojums ir svarīgs, jo Ķīna viena pati uzņem 50 % no visā pasaulē importēto zivju miltu apjoma. Runa ir par uztursuverenitāti un cilvēktiesību aizsardzību pasaulē, ne tikai par acīmredzamo zvejas resursu ilgtspējas jautājumu. Tādēļ referents aicina veikt ierobežojošus pasākumus pret uzņēmumiem, kas neievēro cilvēktiesības, un vajadzības gadījumā novērtēt krājumu stāvokli (jo īpaši tos krājumus, kurus Ķīna izmanto zivju miltu ražošanai).

Attiecībā uz ceturto darbības virzienu referents uzstāj, ka ir jāturpina dialogs starp ES un Ķīnu nolūkā uzlabot zivsaimniecības ilgtspēju. Zveja ir viens no tematiem, par kuru joprojām iespējams panākt vienošanos daudzpusēju struktūru satvarā. Tam jaunākie piemēri ir ANO pagājušā gada marta nolīgums attiecībā uz atklāto jūru un PTO nolīgums par subsīdijām

zivsaimniecības nozarē (2022. gada jūnijs). Pēdējo gadu laikā Ķīna ir arī panākusi progresu cīņā pret NNN zveju. Tāpēc referents aicina turpināt dialogu — gan divpusēji ar Ķīnu, gan daudzpusēji (*FAO*, RZPO un PTO satvarā), lai nodrošinātu ilgtspējīgāku un labāk reglamentētu zvejniecību.

Rezumējot — ES var rīkoties un tai ir jārīkojas, lai padarītu zivsaimniecību ilgtspējīgāku visā pasaulē. Vispirms, saskaņojot ar ieinteresētajām personām, ir pastāvīgi jāuzlabo mūsu pašu izmantotā prakse, lai rādītu, kādai vajadzētu būt turpmākajai rīcībai. Taču mūsu zvejnieku pūles būs veltas, ja noteikumi attieksies tikai uz viņiem un tajos netiks ņemtas vērā trešo valstu flotu zvejas darbības. Svarīga loma šajā ziņā ir Ķīnai, kas ieņem nozīmīgu vietu pasaules zvejniecībā. Tāpēc tai ir jāvirzās uz pārredzamāku, ilgtspējīgāku un labāk reglamentētu zveju.